

Säg ifrån om den inhumana flyktingpolitiken

Aktiviteter, nätverk och fadderskap. Lokalsamhället har bra förutsättningar att ge flyktingar möjlighet att bidra från dag ett i Sverige. Men då måste vi sluta bryta ner och passivisera människor som kan och vill bygga en ny framtid.

Text: Carin Flemström | [Prenumerera](#) | Debatt i [SocialPolitik nr 4 2015](#)

I flera decennier har jag varit med om att ta emot flyktingar. Som boende i Rinkeby och som chef inom socialtjänsten i Kista stadsdel i Stockholm och i Värmdö. Bilden är sig lik. Tilltufsade människor med trötta blickar, tunga steg, och lidande både till kropp och själ. Lite kvicknar de till när de får en egen lägenhet och min största stolthet upplevde jag i Rinkeby för mer än 20 år sedan då en irakisk familj flyttade in i lägenheten mitt emot. Gardiner kom upp, en glad pappa på söndagspromenad med lillflickan i fin klänning. Då kände jag mig stolt, jag och mitt land kunde göra en insats. Ändå har det varit få tillfällen att känna så, snarare tvärtom. Sorg över mitt land som inte kunnat eller velat utnyttja kunskaperna hos en 55-årig irakisk civilingenjör som visade bilder på broar och städer han projekterat, inte kunnat möta en fotbollstränare eller en sjubarnsmamma med ett hav av barnkunskap. Nej bidrag och ständigt nya projekt och utbildningar som inte leder någon vart har blivit deras vardag. Nedslagna blickar, irriterade och alltmer missnöjda och med enda hoppet att åtminstone barnen ska få ett bättre liv.

Som volontär på Haninge kommuns alldeles färska transitboenden möttes jag inte av några nedslagna blickar. Tvärtom, stolthet, styrka, arbetsvilja och hopp präglade våra möten i stapplande samtal på engelska.

En guldsmed, en skräddare som syr brudklänningar, så förvissade om att deras yrkeskunskaper ska ge dem en framtid här. Jag rycktes med, växlade telefonnummer, ringde maken och sa att i morgon måste vi bjuda hem dem. Men insåg att de inte kommer att vara kvar imorgon eller i övermorgon. Migrationsverkets buss hämtar dem till någon förläggning där en liten befolkning på några mils avstånd ska klara av att integrera hundra nya vänner i en nedlagd anläggning i skogen. En uppgift som man klarat gott i normala tider men som nu riskerar att bli överväldigande. På anläggningar som köpts upp av Bert Karlsson med flera och som lokalbefolkningen inte har någon makt över ska flyktingarna vänta, förtvivla, brytas ner tills de är precis så vårdbehövande som vi förväntar oss att flyktingar ska vara.

Tänk om vi gjorde som Tyskland. Fördelade de nyanlända till kommuner utifrån demografi och ekonomisk bärkraft. Barnfamiljer till bygder med nedläggningshotade skolor men inte så många unga män till trakter där de unga männen redan är arbetslösa. Tänk om de som kommit till min kommun fick vara kvar och jag eller några av mina grannar blev fadderfamiljer. Om guldsmeder i kommunen fick en praktikant/kollega och ja brudklänningar kanske kan utökas med något mer i sömnadsväg och en symaskin borde vi väl kunna skramla ihop till.

Tänk om svenskundervisningen skedde i samarbete med arbetsplatsen och yrkesorden fick leda in till det svenska språket. Kanske man måste bo i åtta-bäddsalarna en tid men dagarna skulle vara fyllda av aktiviteter. Och kanske vi faddrar blir så familjära att vi hittar lösningar i form av gästrummet eller Attefallshus på tomten eller att kommunen för upp tillfälliga bostadsmoduler. Moduler som sedan kan köpas loss och sättas på en tomt med tomträtt. Då gör man som så många andra i Haninge. Börjar med ett litet fritidshus och bygger till allteftersom.

Ja, tänk om vi slutar med denna vansinniga flyttprocess som bara göder ägare till nedgångna anläggningar. Tänk om vi

satsar på lokalbefolkningens förmåga att ta emot. Överallt. Migrationsverket skulle få ägna sig åt att utreda rätten till asyl och prövotiden bli kortare. Visst, alla får inte uppehållstillstånd. Avsked och tårar. Men de har inte levt i vakuum utan ett aktivt liv och kanske samlas det in pengar till nästa ovissa fas.

Hur många flyktingar tar min skärgårdsby, Dalarö, emot? Idag är det inte många. Men ett nätverk har arbetat fram en idé för hur lokalsamhället kan ta ansvar. När vi kommit igång skickar vi budkaveln vidare till andra välbeställda orter. För nu måste det bli sådana platser som vår som tar ansvar.

Vi som arbetar eller varit klienter inom socialtjänsten borde veta något om hur det är att aldrig få ro eller få betraktas som någon som kan bidra. Nu får vi säga ifrån om den inhumana, dyra och byråkratiska flyktingpolitiken och peka på möjligheterna att lita på lokalsamhället och människovärde från dag ett i Sverige.

Carin Flemström är en av panterbloggarna på socialpolitik.com. Pensionär, socionom och tidigare socialchef i Värmdö. Lokalpolitiker i Värmdö och bosatt på Dalarö i Haninge skärgård.

carin.flemstrom[at]telia.com